

BÀI 6: GIAO TIẾP VÀ ỨNG XỬ TRONG KHÔNG GIAN MẠNG

1. GIAO TIẾP TRONG KHÔNG GIAN MẠNG

a) Khái niệm không gian mạng

Không gian mạng (thế giới ảo) là môi trường được tạo ra nhờ sử dụng mạng máy tính, trong đó Internet là không gian mạng lớn nhất.

Cho phép con người giao tiếp với nhau qua các ứng dụng, dịch vụ trực tuyến: mạng xã hội, thư điện tử, tin nhắn, gọi video, diễn đàn, blog, trang web cá nhân, thương mại điện tử,...

b) Ưu điểm và nhược điểm của giao tiếp trong không gian mạng

Ưu điểm: Thuận tiện: Thực hiện mọi nơi, mọi lúc chỉ cần có kết nối mạng. Tiết kiệm thời gian và chi phí: Giảm chi phí đi lại, sinh hoạt; thu hẹp khoảng cách địa lý. Mở rộng kết nối xã hội: Kết nối nhiều người có chung sở thích, quan điểm; hỗ trợ xây dựng thương hiệu cá nhân hoặc doanh nghiệp. Công cụ giao tiếp đa dạng: Cung cấp nhiều hình thức như hội nghị truyền hình, nhắn tin nhanh, email, mạng xã hội,...

Nhược điểm: Thiếu tín hiệu phi ngôn ngữ: Khó biểu đạt nét mặt, cử chỉ, cảm xúc giọng nói, dễ gây hiểu lầm. Ẩn chứa nguy cơ về bảo mật và quyền riêng tư: Dễ bị lộ mật khẩu, tài khoản, rò rỉ hoặc đánh cắp dữ liệu cá nhân. Thiếu kết nối quan hệ cá nhân chặt chẽ: Dễ giả mạo danh tính, thông tin sai lệch gây cản trở xây dựng lòng tin so với giao tiếp trực tiếp. Dễ bị ảnh hưởng bởi sự cố kỹ thuật: Gián đoạn liên lạc do mất kết nối mạng hoặc phần mềm không tương thích.

2. THỂ HIỆN TÍNH NHÂN VĂN TRONG KHÔNG GIAN MẠNG

a) Ứng xử nhân văn khi giao tiếp trong không gian mạng

Các khía cạnh quan trọng của ứng xử nhân văn: Tôn trọng: Tôn trọng quyền riêng tư, quan điểm, suy nghĩ của người khác; không châm chọc hay xúc phạm làm tổn thương người khác. Lịch sự: Dùng ngôn từ đúng mực, không khiêu khích hay phân biệt đối xử; chia sẻ thông tin chính xác, tránh gửi thư rác hay quảng cáo làm phiền. Thấu hiểu: Cảm thông, đặt mình vào hoàn cảnh của người khác để chia sẻ, hỗ trợ hiệu quả. Hỗ trợ: Sẵn sàng giúp đỡ qua những lời động viên, chia sẻ khó khăn để cùng xây dựng cộng đồng văn minh.

Cách hình thành thói quen ứng xử nhân văn: Tự kiểm tra, cải thiện hành vi trực tuyến của mình. Bình tĩnh lắng nghe và tôn trọng ý kiến của người khác. Học cách xử lý các tình huống khó xử một cách đúng mực. Cẩn trọng với ngôn từ và cách viết. Đối xử với người khác theo cách mà mình muốn được đối xử.

b) Ứng xử nhân văn trong một số tình huống cụ thể

Thảo luận trên diễn đàn, mạng xã hội: Trao đổi lịch sự, bình tĩnh; không dùng ngôn từ xúc phạm, khiêu khích hay công kích cá nhân; đọc kỹ nội dung trước khi phản biện. Sử dụng thư điện tử hoặc tin nhắn: Lời lẽ văn minh, giữ bí mật thông tin riêng tư, không phát tán thư từ của người khác khi chưa được phép. Trò chuyện qua video: Ăn mặc lịch sự, chọn bối cảnh phù hợp, giữ thái độ nghiêm túc và đúng đắn. Đăng tải hoặc chia sẻ thông tin: Kiểm chứng tính xác thực trước khi chia sẻ; không làm tổn hại đến danh dự, quyền riêng tư của cá nhân hoặc tổ chức.